

Kpt. Julian Pawełek, ps. „Struga” – żołnierz Armii Krajowej Okręgu AK Kraków, Podokręgu AK Rzeszów, Inspektoratu AK Przemyśl, Obwodu AK Przeworsk, Placówka Manasterz, w latach 1942-1945 zaangażowany w walkę o niepodległość ojczyzny. Więzień polityczny okresu stalinowskiego. Prezes Okręgu Podkarpackiego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Rzeszowie. Od wielu lat wypełniający aktywną misję społeczną kultywowania pamięci Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego.

Kpt. Julian Pawełek, rocznik 1925. Od 1941 r. zaangażowany w działalność konspiracyjną, jako uczeń tajnego nauczania i łącznik – kolporter punktów tajnego nauczania w Manasterzu, Medyni Kańczuckiej, Hucisku i Jaworniku. Uczestniczył w akcji zdobycia broni, map, sprzętu sanitarnego i opatrunkowego z niemieckiego mobilnego magazynu broni. W latach 1942 -1945 żołnierz AK Kraków, Podokręgu AK Rzeszów, Inspektoratu AK Przemyśl, Obwodu AK Przeworsk, Placówka Manasterz. W AK pełnił funkcję łącznika i kolportera prasy podziemnej, prznosił meldunki na szlaku Manasterz- Kańczuga-Przeworsk. W 1943 r. kurs podoficerski, mianowanie na stopień starszego strzelca.

W lipcu 1944 r. brał udział w operacji wojskowej „Akcja Burza” na terenie Podokręgu AK Rzeszów, walcząc w dwóch potyczkach z Niemcami, m.in. w Łopuszce-Świtałówce. W 1947 r., korzystając z prawa do „amnestii”, ujawnił się i przez ojca oddał broń zdobytą podczas „Akcji Burza”. Po ujawnieniu się był inwigilowany przez Służby Bezpieczeństwa. W latach 1949 -1954 był więźniem politycznym za działalność w szeregach Armii Krajowej i udział w akcji „Burza”. Został skazany na 6 lat więzienia wyrokiem Sądu Wojskowego w Rzeszowie z dnia 14.04.1950 r. Uniewinniony decyzją Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie z dnia 25.04.1998 r.

W połowie lat 50-tych , po wyjściu na wolność kpt. Pawełek podjął studia na Politechnice Gliwickiej na Wydziale Inżynierii Sanitarnej. W latach 60-tych pracował w Przedsiębiorstwie Robót Inżynieryjnych w Rzeszowie, a następnie w Zjednoczeniu Budownictwa Rolniczego w Rzeszowie. Pod koniec lat 60-tych rozpoczął pracę w Okręgowym Przedsiębiorstwie Przemysłu Mięsnego w Rzeszowie, a w roku 1980 Technitexie. W 1990 r. przeszedł na emeryturę. Kpt. Julian Pawełek zasłużył się jako działacz na rzecz ochrony środowiska, był m.in. inicjatorem powołania Spółek Wodno-Ściekowych w Głogowie Małopolskim i Jaworniku Polskim, czego rezultatem było wybudowanie oczyszczalni ścieków w Głogowie Małopolskim. Od 1976 r. związany był z Katolickim Stowarzyszeniem „Civitas Christiana”, gdzie pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego, członka Zarządu Głównego, członka Sądu Koleżeńskiego, sekretarza Zarządu Wojewódzkiego.

Kpt. Julian Pawełek od 1992 r. pracuje społecznie na rzecz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Podkarpackiego kultywując pamięć żołnierzy Armii Krajowej w walce o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej w czasie II wojny światowej. Misję tę sprawuje nieprzerwanie od blisko 30 lat, z wielkim zaangażowaniem i oddaniem poświęcając swój czas, zdrowie i siły. Od 2017 r. pełni funkcję Prezesa Zarządu Okręgu Podkarpackiego ŚZZAK. Od 2018 r. pełni także funkcję Zastępcy Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Kombatanckiej przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie – jako reprezentant Światowego Związku Żołnierzy AK.

Pomimo upływu lat i ubytku sił wciąż inicjuje i koordynuje prace związane z upamiętnianiem żołnierzy Podokręgu Rzeszów AK, pielęgnowaniem i rozpowszechnianiem wiedzy na temat Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego, udziałem w uroczystościach i obchodach patriotyczno-rocznicowych oraz realizacją edukacji patriotycznej. Owocem starań ŚZZAK Okręgu Podkarpackiego, któremu przewodzi, jak i jego osobistych, usilnych zabiegów było podjęcie szeregu inicjatyw patriotycznych, realizowanych we współpracy z władzami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami, oraz jednostkami wojskowymi.

Kpt. Julian Pawełek aktywnie i z godną najwyższego podziwu energią zaangażował się w edukację patriotyczną skoncentrowaną na budowaniu tożsamości narodowej, poczuciu wspólnoty i patriotycznej

postawy wśród młodego pokolenia Polaków. Z jego inicjatywy, we współpracy ze szkołami i żołnierzami 3. Podkarpackiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej aktywnie realizowany jest program edukacyjny i wychowawczy, w ramach którego organizowane są wyjazdy patriotyczne do Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa "Nila" w Krakowie i Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie. Program obejmuje także realizację Akcji „Znicze pamięci dla Żołnierzy AK”, podczas której żołnierze 3. PBOT razem z uczniami klas mundurowych oraz członkami ŚZZAK odwiedzają groby i pomniki żołnierzy AK oraz podziemia niepodległościowego na cmentarzach na terenie Podkarpacia. Pan Julian Pawełek wielokrotnie uczestniczył także w spotkaniach z młodzieżą szkolną oraz żołnierzami Wojsk Obrony Terytorialnej, podczas których opowiadał o swej działalności konspiracyjnej w AK, jak również o trudnych i osobistych przeżyciach więźnia politycznego okresu stalinowskiego, warunkach więzienia w celi bez okna, formach przesłuchiwania i bicia.

Kpt. Julian Pawełek czynnie wspiera również działania na rzecz obronności państwa i podtrzymywania tradycji niepodległościowych, idei, tradycji oraz etosu Żołnierzy Armii Krajowej. To dzięki jego pomysłowi i determinacji, przy wsparciu dowództwa 3. PBOT, powstała Sala Tradycji AK i PPP, przy jednostce wojskowej 3. PBOT. Prezentuje ona m.in. odznaczenia wojskowe i państwowe żołnierzy AK oraz wspomnienia i zdjęcia żołnierzy AK. Sala Tradycji spełnia także patriotyczną rolę wychowawczą – szkoleniową, jest nieodpłatnie dostępna dla całej społeczności województwa podkarpackiego.

Jako Prezes Okręgu ŚZZAK kpt. Julian Pawełek inicjował i koordynował inicjatywy związane z upamiętnieniem kombatantów – ostatnich żyjących żołnierzy Podokręgu Rzeszów AK. To dzięki jego ogromnemu zaangażowaniu Zarząd Okręgu Podkarpackiego ŚZZAK, w 2018 r. przystąpił do ogólnopolskiej akcji „Pomóżmy Bohaterom” – Świąteczna paczka dla Kombatantów, koordynowanej przez Stowarzyszenie im. Kazimierza Wielkiego wraz z Fundacją im. Kazimierza Wielkiego i Związkiem Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, akcji dofinansowanej ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej. W ramach tej wspólnej inicjatywy w przedświątecznym okresie Bożego Narodzenia, Pan Julian Pawełek wraz z żołnierzami 3. PBOT odwiedzał weteranów Armii Krajowej z terenu Podkarpacia ze świątecznymi życzeniami i paczką.

Kpt. Julian Pawełek, jako człowiek doświadczył dramatycznych przeżyć życiowych, dzieląc powojenny los wielu AK-owców więzionych za swoją działalność niepodległościową. Pobyt w więzieniu i niesprawiedliwy wyrok odbiły piętno na jego życiu, a mimo to zachował pogodę ducha i radość życia. Jednocześnie pozostał osobą o dużej skromności, wrażliwą na potrzeby społeczne, mający silne poczucie misji, realizując zadania w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku na rzecz Ojczyzny, a w szczególności na niwie edukacji patriotycznej młodych pokoleń Polaków.

Pan Julian Pawełek jest członkiem Korpusu Weteranów Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny. Jest odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi, wojskowymi i związkowymi, a w tym:

- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski 1458-88-24 01.06.1988
- Krzyżem Armii Krajowej 23.04.1994
- Krzyżem Partyzanckim nr 21.02.1996
- Medalem "Pro Memoria" 27.09.2005
- Medalem "ProPartia" nr 3786/14 21.10.2014
- Odznaką Wyróżnieniem „Za wkład pracy społecznej w ŚZZAK poświęconej etosowi Armii Krajowej” nr 008509 29.10.200
- Złotą Odznaką Zasługi ŚZZAK za wieloletnią, wybitną działalność w szeregach ŚZZAK nr 366 20.04.2005,
- Odznaką Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny 09.01.199
- Odznaką Pamiątkową "Akcji Burza" nr 117/395
- Odznaczeniem Pamiątkowym za Zasługi dla ŚZZAK nr 232 12.05.2014
- Patentem Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny 11.2018